Trung-Bắc Tân-Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Một năm.	Các báng và	Các công-sở	Sáu tháng.	Ba tháng .	Một tháng.
	6$00	6$90	8.00	3.00	1.50	0.50
	»	6$30	8.00	3.20	1.60	0.60
	6$00	6$30	8.00	3.20	1.60	0.55
	6$60	6$60	9.00	3.30	1.65	0.60
	9$00	»	»	4.50	2.25	0.75

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
62-65, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM HUY LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN VĂN LOÃN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m,055 de large

1re page { *Une seule insertion.* . . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel . . . . .
Par centimètre et par insertion. . . . . . 0$18 le c/m

Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một cái ảnh-hưởng của việc cải-lương hương-chính

Mới rồi tôi có đến thăm ông hương hội mới làng kia, ông có đưa tôi đến xem sổ hội-đồng của làng. Lúc bước chân ra về, ông có nói: Từ khi làng thi cải-lương, và nhất là từ khi lập được sổ hội-đồng này, thì cái sổ thuốc phiện tiêu thụ ít hơn trước nhiều. Nguyên ông hương-hội ấy thường hạch chế bọn người ghé nghiện hút, nên thoạt nghe ông nói thế, tôi cũng tưởng là câu nói đùa nhưng sau nghĩ ra mới biết rằng một câu nói thực.

Ở mà xem nay các dân chưa cải lương hương chính, các xã chưa lập được nhà hội-đồng, thì những khi có việc dân việc xã, các ông kỳ mục họp nhau ở đâu? Làng nào cũng có một cái đình, là nơi công sở của dân chúng, lớp trong thì thờ thần, lớp ngoài là nơi nghỉ họp. Mỗi khi có việc ký thân bái xã, hay bổ thuế truyền binh, thì trong sinh trật-lạ-liệt từng ông chiếu một dàn anh ngồi chễm trên, dưới em ngồi chiếu dưới. Ai đã từng đi họp việc làng, thì biết trong những buổi hội-nghị ấy các danh từ ra thế nào. Những khi đã xã bàn những việc nhỏ thì cũng trầu ầm nước công công. Nhưng hễ có việc gì có thể coi là quan hệ, nghĩa là những việc phải có các ông mặc khăn áo chỉnh tề thì sau chữ phải có ông bỏ xanh, chữ nâu chỉ nên bàn suông thì có dấu mồi đỏ nuốt miệng, các ông chẳng ăn nào, mà cho có ăn chăng nữa thì cũng lễ mễn chẳng trách, rồi ai về nhà nấy. Họp ở đình miễn sao cho có nhiều điều bất tiện, thì cái tệ hút xa họp cũng không đến nỗi quá lắm. Nhưng mấy khi các cụ đã họp tại nơi đình trung. Những khi đã họp đông nghĩa là những việc cần phải nên dưới có thỏa thuận mới nên việc, thì các cụ mới đến họp ở nơi đình trung, còn những kỳ hội-đồng mười, chỉ năm ba ông kỳ-mục thuận kỳ là xong thì các ông lại hội-nghị riêng ở nhà một ông đàn anh nào đấy, hay là ở nhà người đang-cai là xong. Ấy những kỳ hội-nghị này mới chính là những kỳ hội-nghị bao thiệt tốn kém cho dân, thiệt thì tiền chè chén, tiền thuốc xái đã có dân dân em chịu, các cụ cứ tha hồ mà sải hút, mà ăn uống cho cực kỳ thỏa thuê, chẳng ai còn ngăn cản được nữa.

Vẫn biết rằng khoản lệ không đâu nói đến khoản mỗi khi họp việc dân tất phải có ăn có hút, nhưng cái ăn cái hút nó bình như đã thành ra công lệ rồi, không ăn không hút thì chẳng xong việc gì cả. Này như thấy lý được lệnh quan phải bắt năm tiền thôi. Một mình thấy lý không sao làm xong, tất phải có các cụ bàn đi bàn lại mới được. Thấy lý tất phải cho mỗi cụ đến bàn việc dân. Các cụ đến bàn, ấy là đòi hút đòi ăn, cũng có khi không đòi mà thấy lý cũng phải tự biện những khoản ấy, vì nếu không nộp đủ thì các cụ chỉ lào-thào vơ vẩn mấy câu, rồi lại khăng khăng đâu về đấy, mà chẳng việc gì nên công. Việc quan thì cần kíp, như nước như lửa, thấy lý biết điều thì bỏ tiền ra làm chiêu mua thuốc cùng các cụ xơi thì việc quan mới được trôi chảy, mà công lại được lòng các cụ. Vậy thấy lý có bỏ tiền ra làm nước mua thuốc, thì cũng không thiệt thòi đâu đến của nhà, vì các cụ ấn hút thì về sau bổ bảo thừa thải giảm ba đồng, xin các cụ, ấy các cụ cũng ngờ đi cho mà; không có các cụ lại bỏ móc ra từng xu từng hào, thì cũng chẳng hoàng kiếm chác vào đâu được nữa. Thế cho nên các thấy lý thấy phó tính thạo, chẳng gì bằng cứ cho các cụ ăn cho thích hút cho thích thì việc quan làm cũng nhẹ nhàng mà đồng chi tiêu cũng rộng rãi. Ấy cũng bởi cái thói tham ăn tham hút ấy đã thành ra cái thông bệnh của bọn kỳ mục, cho nên trong mười người đến bầy tám người mắc nghiện hút. Cái lệ quen nể cứ họp việc dân là được ăn, được hút, các cụ quen mùi cứ việc gì cũng kèo dài ra làm hai, làm ba, việc bao giờ xong cũng mặc thầy, mỗi ta được ăn được hút tiếm ngày nào là lợi ngày ấy.

Trước các ông còn vì vui, còn vì muốn làm ra phết kỳ dịch mà ăn mà hút; nhưng cái ăn đã đành, có thì ăn không có thì nhịn, còn có thể được, chứ cái hút thì không thể, hút một bữa hai bữa mà thôi thì chẳng sao, chứ nay hút mai hút tối quen mùi mà thành ra nghiện ngập. Lại khốn một nỗi răng thuốc là dục vào lớn của dân mà mua, các ông cứ cứ hút lấy được, nên các ông lại chóng mắt nghiện lắm. Tệ nữa là nhiều ông không biết hút bao giờ mà cũng tập hút để theo đòi với chúng bạn, kẻo sợ kém mùi thú nào, thì cái thân lại thiệt chẳng. Mà cũng có khi có ông không muốn hút, nhưng bạn đồng tịch cũng cố ép uống phải hút, giảm ba khói cho ai cũng như ai, thì đến lúc bỏ bàn tiền công, người tám lạng kẻ nửa cân mới không ai bới móc ai được. Vì vậy các ông chóng thành nghiện, mà số kỳ-mục nghiện mới hóa nhiều. Lúc mới hút chơi đã hại dân rồi, đến lúc nghiện thật mới lại thành ra giống trùng độc rút hại nữa. Các ông đã thực thọ nghiện hút, ấy là các ông đã thực thọ kỳ-mục kỳ-nát rồi, lúc bấy giờ mới tụm năm tụm ba mà bày mưu lập kế để khoét nạo đân em như khi các ông nạo khoét cái lầu cái lọ vậy; hết dọa nhà nầy lại lòe nhà khác để kiếm tiền mà nướng, lại đâm bị thóc chọc bị gạo, những mong cho dục nước để béo cò. Ôi! trong một làng chẳng may có giảm ba bác kỳ-mục thuốc xái thì cái tình tệ khốn nạn thế nào, trường độc-giả cũng đã từng biết.

Ngày nay các xã đã nhất luật cải lương hương chính, hương hội đã kén chọn được nhiều người đứng đầu, tiền công đã khá xa-xẻo hơn đôi chút thì cái tệ ăn hút cũng đỡ được nhiều. Nhưng nếu chưa có nhà hội đồng chỉnh tề, hội-đồng ba đâu họp đấy việc dân chưa làm đã bàn đến lít rượu cùng thuốc, thì cái gai ấy hãy còn chưa sao trừ tiệt hẳn được, vì dẫu tiền công đã có thủ quỹ, chi thu đã có sổ sách cửa, nhưng vì các ông đã trót hút trót ăn rồi thì tiền các ông cứng xoay xở lấy được mà chi cho ổn vì ai có biết mà ăn cỗ lúc nào thì họa may mới biết dân anh Ân nam xoáy tiền của dân thế nào vậy. Kể ra nhà hội đồng chẳng qua cũng là một cái nhà công như cái đình, hay nơi công sở nào khác, chứ cũng chẳng phải là nơi có yếm bùa trừ thuốc phiện hay có phù chú ấm bình để trừ cái tệ ăn hút đâu, nhưng lắm khi cái hình thức cũng có ảnh hưởng đến cái tinh thần: Cũng một người, khi bước chân đến đình miệu họp việc làng, trông thấy cái bệ gạch mình đã quen nằm, cái dấy cột mình vẫn quen dựa đã bao lần thì cái ăn mà ăn hút lại nảy nhớ trong mình.

Ấy cũng là một cái ảnh-hưởng của việc cải-lương hương-chính, mà chính tôi cũng không ngờ tới được, mà chắc chắn cũng không ai ngờ tới được, trừ ra những người đã từng thấy biển đã nghiệm câu, bèn ghé chỉnh tế, thì cái lòng tham ăn tham hút tự nhiên ở đâu nó phải đẹp đi, phải tiêu tan đi hết. Vẫn biết rằng có nhà hội-đồng thì những ông ăn làm đã thành quen, hút lắm đã thành nghiện, cũng chưa chắng mấn dự họp hội-đồng, nhưng hương chính cải-lương đã có quy tắc phân định, ông nào thấy kém ăn kém hút mà chắp thì xin cứ từ định vinh, có thì ông sẽ phải bãi chức; bụng nghĩ thế thì cái thấu khẩu thêm một thêm ăn cũng như dân đi, mà cái hại say sưa, nhất là cái hại nghiện hút nhỡ đây mà lan rộng ra như lời một ông hương-hội nói ở trên kia vậy.

Ngẫm một việc ấy, thì biết hương chính cải lương, chỉ thu có sổ dự toán, họp họp có sổ hội-đồng, ích lợi cho các xã, cho từ dân biết bao. Chẳng những là trừ được những việc hà lạm áp chế ở chốn hương thôn, luyện cho nhau dân tập dự vào việc công, nhưng lại còn được một cái ảnh hưởng không ngờ nữa, là trừ bớt được cái nạn nghiện hút ở chốn thôn quê ta vậy.

Lỗ Thư.

ÂU-CHÂU ĐIỆN-TÍN

VỌ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 28 Février 1923

Đám tang quan Delessé

Sáng hôm thứ tư rồi cả các quan thượng-thư đều đi đưa đám quan Delessé.

Lễ kỷ-niệm bách chu niên ông Renan

M. Léon Bérard, bộ trưởng bộ Học có chủ-tọa một bữa tiệc đặt tại nhà hội-quán Cercle de la Renaissance để khoản-đãi các đại biểu ngoại-quốc đến dự lễ Bách-chu-niên ở ông Renan.

Đông minh đối với nước Thổ

Đồng-minh có bảo cho chánh-phủ nước Thổ ở Smyrne biết rằng Đồng-minh vì muốn nhà ấy trọng, nên sẵn lòng rủ về những chiến-thuyền mới đem thêm đến hải cảng Smyrne sau khi xảy ra những việc lôi thôi đó đều tháng Février mới rồi.

Nghị viện Anglora đương họp kỳ bí mật để bàn bạc mọi việc.

Việc trú-binh tại nước Đức

Sở trông coi về việc phát giấy phép xuất-cảng hiện đã tổ chức xong được mọi điều như ý.

Ngày 24 Février đã bắt đầu cất gỗ trong các rừng của chánh-phủ nước Đức. Lần ấy là lần thứ nhất. Bán được 640.000 quan.

Đồng-minh thương hội-đồng quyết-nghị rằng những người phải ăn giam năm năm trở lên sẽ đem giam tại các nhà giam nước Pháp, nước Anh và nước Bỉ, chứ không giam tại các nhà giam nước Đức.

Người Đức vẫn hăy-hoại cơ khí

Đường giây thép ở bắt Rhénanie mới chữa xong lại bị hủy hoại tại ga Dusseldorf

Các báo Đức muốn xuí giục người Đức đừng đi xe hỏa đe dọa người Pháp cấm máy bến phao những tin nhảm nói cho rằng những việc người Đức hủy hoại cơ khí mà xe trượt bánh ở Eappellen. Hiện nay đường fy ai lại như hương.

Người Đức vẫn đăn những tin nhảm về cái thái-độ quân lính đối với dân. Những người về đảng Xã-hội và những người ngoại quốc ai nấy đều công-nhận rằng quân lính Pháp, Bỉ rất là nhã nhặn. Các báo Đức nói rằng người Pháp cấm xe hỏa chở than sang Bỉ lẫn không được đi qua Dorsten. Ấy thế mà hôm thứ hai mới rồi có hai chuyến xe-lửa đi qua Dorsten chở sang nước Hà-lan.

Các báo Đức nói nặng rằng kích liệt. nhưng trước khi cấm một tờ báo nào xuất-bản, thì bao giờ các quan chính cáo cho một lần, chỉ trừ ra những khi tối khẩn-cấp thì không kể.

Người Hoa-kỳ đổi với việc trú binh

Trong các tin tức ở Washington gửi đến không có tin tức gì đích xác về việc Hoa-kỳ có ý dự vào việc Âu-châu như ra đồn ở Berlin cả.

Người Anh đối với việc trú binh

Đại-tá Nacsfield, nguyên đại biểu nước Anh tại Đồng-minh hội đồng coi về việc hồi-xa ở các xứ trú-binh, mới rồi diễn thuyết trong bữa tiệc đáp lại quan đại sứ nước Pháp có nói rằng trong khi đại-tá ở trong các xứ có quân lính Đồng-minh đóng, đại tá xét ra người Pháp rất là nhã nhặn đối với nhân dân Đức, mà người Đức lại ở ra thì các Đồng-minh, Đại-tá có nói việc đó tội cho tinh đa đoan lắm bấy là một việc bịa đặt. Đại-tá có kể trong khi nhà máy Oppau bị nổ trước quân lính đa đoan ở đấy giúp đỡ cứu người. Đức bị nguy-nan. Sau đại-tá có kết-luận rằng người Pháp sẽ rị được người Đức thôi không kháng-cự nữa, và sẽ thu phục được những quyền lợi mong mỏi mấy năm nay.

Người Tây-ban-nha đối với việc trú-binh

Một tờ báo Tây-ban-nha có nói Những việc người Đức mong mỏi thành ra hão cả. Người Đức ra công cổ-động, mong rằng thợ thuyền liệt-quốc đem lòng đoàn tử mà thành-thân cho công việc của thợ thuyền nước Đức, nhưng công vô hiệu. Người Đức bày mưu đặt kế mong cho nước Hoa-kỳ và nước Anh dự vào việc nước Đức nhưng cũng là uổng có gì. Việc công-kích nước Pháp và tờ hòa-nghị cũng vô ích. Nước Đức kháng cự lại kết cục nước Pháp lại được lợi hơn trước.

Thời tiết tại nước Pháp

Trong quận Pyrénées-Orientales tiêu khô dễ đói quá, đến nỗi trên núi nhiều nơi tự nhiên lửa bốc như trong mùa hạ vậy.

Việc nước Hung-gia-lợi

Tôn án trọng tài do việc xã-trưởng Rotterdam chủ-tọa đã giải quyết một cách nhất định mọi vấn đề của hai nước Hung-Áo. Nước Áo nhận đủ hạt chấm chấp không đúng tạp định trước, thì nước ấy được, hưởng một đối quyền lợi đề bù lại. Còn như việc bồi thường sự tổn thiệt của các tư-gia, thì nước Hung sẽ nộp cho nước Áo ba triệu quan tiền Thụy-sĩ. Số tiền ấy khi nào hội-đồng bồi thường quyết nghị nước Áo mới được thu-nhận.

Tin Trung-hoa

Ngày 22 Février 1923

Hương-cảng đặc điện

Sáng hôm nay Tôn tổng thống đã đi sang Quảng-châu. Trương-quế-Trinh chiếm lĩnh Thiên-quan. Thẩm-hồng Anh lại được Triệu-Khánh. Ngày 18 vừa rồi Lý-hiệt-Quân đã tới Quảng-châu.

Trụ Mỹ công-sứ

Lư-Tin vận động làm trụ Mỹ công-sứ Ngô cảnh-Liêm bao biện đã sắp thành thực.

Quảng-đông tỉnh trưởng

Dương-Vinh-Thái đã trở về phía nam vận động làm Quảng-đông tỉnh trưởng.

Tin Lâm-siêu Nhiên

Ngày hôm nay bản giới lại vào yết-kiến Trương-thiếu Tăng một lần nữa xin thu cho Lâm-siêu Nhiên báo-giới nhân tòa Bi-thư-sảnh đứng công văn thôi-sử cảnh thự bắt Lâm-siêu-Nhiên là người biên tập của bác Á-châu-xã một cách phi pháp, vậy nên họp nhau vào yết-kiến Trương tiên-Tăng để trách-vấn và toàn-thể báo giới xin kiện Lã-Quân.

Quốc-thị hiệp hội

Sầm-xuân-Huyên đã điệu cho Trương-thiện Tăng tán thành việc quốc-thị hiệp hội

Trái khoản điều tra

Ngô-duy-Lân ở giáo-thông bộ đã lập trái khoản điều-tra hội.

Tin Bành-doãn Di

Bành-doãn-Di, nhưng không hiệu quả.

Báo giới đại biểu

Báo giới đại-biểu vào yết-kiến Trương-thiện-Tăng xin thu cho Lâm-siêu-Nhiên và bắt Lã-quân. Nhưng Trương chỉ bảo cảnh-thự thả Lâm-siêu-Nhiên mà thôi

Ngày 23 Février 1923

Ý-kiến Tôn-trung-Sơn

Tôn trung-Sơn đã nói với Mỗ ay một câu rằng: « Bắc phương định sau khi thống-nhất mới tái bình, chứ ta đây thì định tái bình để mưu việc thống nhất. Tái-bình trước là cái bổ đoạn thống nhất đó.» Ngoại-đoàn đều tán thành Tôn-trung-Sơn nói.

Tôn Tôn-trung Sơn

Tư-cố-Khanh đã phụng mệnh Tôn trung Sơn sắp tới Quảng-đông để tuyên-ủy các quân.

Phong trào bãi công

Sau khi Kinh-Hán-tỉ bãi công thì chỉ có hai chuyến xe riêng đi sang Bảo-định được mà thôi. Nghe đâu bắc-đoạn đã sắp thượng-công, nhưng quân sảnh ở Trịnh-châu lại đứng nghiêm lệ thì-đoạn mà đối phó, cho nên các công-nhân đại phẫn, phong-trào bãi công sẽ lại bành trướng

Bài ca Âu-trí-viên

I.XXX

Tịch tĩnh tang thanh dạ tứ tàng.
Bồng bồng cha mẹ gửi sang bên nàng,
Thỏ vui ăn nỗng ngày ngày,
Khi nhàn ta lại ra đầy chơi đùa.
Tăng trồng trồng đánh nhạc khua,
Chim kêu xáo xác gió đưa vèo vèo.
Thấy cây ta lại muốn trèo,
Đẩy vườn cây cối biết leo cây nào.
Cây mơ cây mận cây đào,
Cây hồng cây quít cây nào đẹp hơn.
Hoa hồng hoa các hoa ngàn,
Hoa nhài thoang-thoảng thơm tho cả tình.
Trúc sinh trúc mọc bên đình,
Bách tòng chỉ đứng một mình vẫn xanh.

Vườn hoa ta đã dạo quanh,
Dã nhàn ta lại lên thành ta trông.
Trông ra non nước mênh mông,
Trên trời nhác thấy cánh hồng xa xa.
Trông ra phong cảnh làng ta,
Có cây trắm trước có hoa bốn mùa.
Có đình có miếu có chùa,
Trông lên Ba-vì thấy vừa đúc tiền.
Chùng ta đương lúc trẻ niên,
Nhờ ơn dưỡng dục sau nên thân người
Biết ăn biết nói biết cười,
Biết đường ngang dọc biết lời phải chăng.

Bây giờ ta còn rằng rằng,
Ngày sau ta cũng đeo sừng bực dầu.
Bây giờ tuy rủ rỉ-nhau,
Lý-nhau rồi cũng về sau ông bà.
Bây giờ như trăng chưa già,
Như mầng mới mọc như hoa đầu mùa.
Vắng tai nghe tiếng chuông chùa,
Tỉnh tỉnh ta lại nghĩ đùa về ngôi.
Gương cao chiếu rộng thênh thơ,
Nào người bầu bạn nào người trông nom.

Dạy con từ thuở còn non,
Bé mà chẳng dạy cả khôn gấy nghèo.
Con oanh vàn vẻo trên cành,
Ấy ấu tiệp nói sau thành chim hay.
Chúng ta đương lúc bé nhỏ,
Phải nên học lấy điều hay dần dần.
Nay điều trung hiếu ngũ luân,
Lớn lên ta sẽ học dần mai ra.
Làm con hết đạo thờ cha,
Anh em ta phải thuận hòa kính yêu.
Chồng xướng thì vợ phải theo,
Bạn chơi ta chớ lội lèo với ai.
Rồi ra đóng góp việc ngoài,
Việc vua ta chẳng dám sai việc gì.
Học hành các nghệ ma thi,
Văn chương kỹ-nghệ nghề gì cũng thông.
Từ dân nhất sĩ nhì nông,
Ra tay công cả cũng không kém tài.
Cuộc đời ai đã biết ai,
Chẳng ta bé nhỏ một mai trưởng thành.
Hỡi các anh hỡi các anh,
Nhọ học Khuê-tri khởi hành từ đây.
Nước ta văn-minh từ rầy,
Vỏ mang khôn khéo ngày ngày thêm lên.
Làm cho lịch nước lợi nhà, [ra.
Một là đắc hiếu, hai là đắc trung.

Một chiếc khinh-khí-cầu có gác có thang

Báo *Petit Parisien* có nói hiện nay ở Hoa-kỳ đương chế một quả khinh-khí cầu kiểu mới, rộng rãi, tinh-tế hơn cả các khinh-khí cầu của Hoa-kỳ xưa nay. Khi cần ấy thời bằng một thứ khí gọi là hélium, không hay bắt lửa như thứ khí hydrogène. Cái thuyền đeo ở dưới làm bằng chất gọi là duralumine, có đặt ba buồng cho hành khách ở, đi.

Cái thuyền ấy dài ngót 1 cây số, trên nóc khí cầu có dựng một cái gác dài độ 90 m. Từ thuyền ở dưới đi lên đứng gác, có một cái thang máy chạy điện. Khí cầu có lực mạnh để đi theo tầy. Trên khí-cầu có đặt ba chiếc khai-hoa pháo. Đồng-cơ có bốn cái, sức mỗi cái là 400 mã-lực. Trong một giờ khí-cầu có thể đi được 120 kilomètres.

Document généré à l'aide de Google Drive — Données de formation pour l'IA

ai đông đến bao giờ. Diện-tích những chỗ rừng chưa khai phá ấy tổng cộng phỏng còn được ba mươi sáu triệu, bốn trăm hai mươi hai nghìn, một trăm mẫu tây (36.422.100 ha). Vậy sau này nếu khai phá ra thì châu Úc sẽ có thêm rừng nói xuất-cảng gỗ khá hộ trợng được.

Ở châu Phi thì hiện nay có xứ Madagascar, xứ Côte d'Ivoire, xứ Côte d'Or, xứ Nigéria, xứ Cameroun, xứ Guinée Espagnole, xứ Congo Français và xứ Congo Belge là những xứ có gỗ xuất-cảng. Như là xứ Nigéria, xứ Cameroun, xứ Guinée Espagnole, xứ Congo Français, xứ Congo Belge hợp lại thành một cảnh rừng mông mênh bát ngát chạy suốt cả miền trung-ương châu Phi, ấy thật là những cảnh rừng gỗ hi m có trong hoàn-cầu. Riêng một xứ Congo có đến hai trăm ba mươi ba triệu, một trăm một nghìn, *bốn trăm năm mươi mẫu tây (293.101 250 ha)* rừng gỗ, mà giá nửa phần rừng ấy có toàn những gỗ quí cả, chỉ vì đường vận-tải còn khó, và tốn công lắm, cho nên người ta chưa lợi dụng được mấy chút. Nay tính đồ đồng cứ mỗi mẫu tây được là ba mươi ba thước phương-lập gỗ, và hãy bỏ phỏng phần rừng của xứ Congo chưa lấy gỗ đao giờ là 103.600.640 mẫu tây, thì hiện nay xứ ấy còn có thấy đến 3.626.022.400 thước phương lập gỗ chưa dùng đến.

Ở Bắc-mỹ thì có nước Mặc-tây-kha, xứ Alaska và mấy đảo ở xứ Tây Ấn-độ, có đủ gỗ dùng, nhưng vì bằng việc khai mỏ ở các nơi ấy một ngày một mạnh, việc kỹ nghệ ở các nơi ấy một ngày một tiến-bộ, thì chẳng chóng thì chầy, chắc các nơi ấy cũng không còn đủ gỗ mà dùng được. Còn nước Hoa-kỳ tuy vẫn hễ là một nước có đủ gỗ dùng thật, bởi vì các xứ về Nam-bộ với các xứ về Đông-bắc bộ nước Hoa-kỳ vẫn hằng có gỗ xuất-cảng; song đủ vậy mặc lòng, người ta cũng đương lo cái nạn thiếu gỗ, vì rằng cả toàn khu các xứ về Bắc-bộ cũng ngày số gỗ nhập-cảng lại càng nhiều, nhất là các thứ gỗ để làm giấy phải mua của xứ Gia-nã-đại đem về không biết bao nhiêu mà kể. Hiện nay người Hoa-kỳ đương ra công cổ sức bảo-hiểm và tái-bồi các nơi rừng gỗ khắp trong nước, số rừng gỗ để dành hiện nay cộng lại tám mươi triệu, chín trăm ba mươi tám nghìn mẫu tây (80.938.000 ha); song người ta đã tính ra rằng cho đầu số rừng để dành và số rừng mới gây lên có tăng thêm mau chóng thế nào chẳng nữa, nước Hoa-kỳ cũng khó lòng sau này còn được đủ gỗ dùng; bởi vì việc thương mại kỹ-nghệ và sự kiến-thiết của nhân-dân trong khắp Hoa-kỳ hiện nay càng ngày càng thấy tăng tiến lên để đội quá bên *cần* ngày mỗi bội hơn bên *cung*, thì tránh sao cho khỏi cái nạn thiếu gỗ được.

Xét ra thì ở miền Bắc-mỹ-châu và Trung-mỹ-châu chỉ có mấy nước sau này là kể vào hàng còn nhiều gỗ xuất-cảng thôi, là nước Gia-nã-đại, đảo Terre Veuve, nước Guatémala, xứ Honduras Britannique, nước Honduras, nước Nicaragua, nước Costa Rica, xứ San Salvador, nước Panama, đất Cuba và xứ Saint Domingue. Nhất là ở xứ Colombie Britannique thuộc nước Gia-nã-đại thì còn nhiều rừng gỗ to lắm. Riêng một xứ Colombie Britannique hiện nay người ta tính ra còn được đến sáu mươi tư triệu, bảy trăm năm mươi nghìn, bốn trăm mẫu tây (64.750.400 ha) rừng gỗ chưa dùng đến, tính đồ đồng ra thì số rừng ấy còn được một thứ tám mươi mỗi triệu, hai trăm hai mươi hai nghìn, bốn trăm thước phương-lập (181.222.400 m3) gỗ.

Tại miền Nam-mỹ-châu thì nước Bi-lô, nước Uruguay, nước Argentine và các quần đảo Falkland đều thiếu gỗ dùng, phải mua gỗ của các nước nhập-cảng. Song được một điều rằng ở nước Argentine cũng còn it nhiều rừng chưa khai đến, nếu sau này khai cả ra thì may ra nước ấy cũng đứng vào hàng có gỗ xuất cảng được, và nước Bi-lô cũng còn ít nhiều rừng ở xa lưu-vực sông A-ma-dôn chưa khẩn đến, nếu một mai khẩn ra thì yane Britannique và xứ Guyane Française, xứ Guyane Hollandaise và nước Brésil là may ra còn có gỗ xuất cảng được tràng cửu, bởi vì tự xưa tới nay, các xứ ấy chỉ mới xuất cảng ít nhiều các thứ gỗ thiết mộc mà thôi. Hiện nay trong nước Brésil hãy còn vô số các loài gỗ giêo mà tự cổ chí kim ít người biết đến, ít người dùng đến; những thứ gỗ ấy chắc sau này sẽ trở lên là hai trăm năm mươi chín triệu, một nghìn sáu trăm mẫu tây (259.001 600 ha) rừng gỗ còn nguyên chưa khẩn đến, qui đồ đồng ra thì hiệp còn đến chín nghìn sáu mươi mốt triệu, một trăm hai mươi nghìn thước phương lập (9.061.120.000 m3) gỗ chưa dùng. Chỉ hiềm vì cái rừng gỗ còn lấy ở vào xa các triền sông xa bờ bể quá, có nơi xa bờ bể đến 4.800 kilomètres, cho nên đường vận tải cũng tốn công-phu lắm.

Tóm lại mà xét thì cái tình hình sơn-lâm của toàn thế giới ngày nay đương gặp lúc khủng hoảng, bởi vì suốt trong thế-giới không mấy nơi là còn được dư dụ gỗ mà dùng. Gia-chí-đi việc kỹ-nghệ ở thế giới ngày một tăng tiến, việc công-cộc ở thế-giới ngày một mở mang, thì cái sự nhu-dụng gỗ lại càng ngày càng thêm nhiều lên nữa. Ấy thế mà xét đi tính lại, thì suốt thế-giới ngày nay chẳng qua chỉ còn trông cậy vào một đôi nơi may còn có thể chặt cung gỗ cho mà dùng được thôi; một là trông cậy vào các rừng gỗ ở miền Trung cùng Phi châu hai là trông cậy vào cái rừng ở các nước về miền Nam-Mỹ-châu, là hai nơi còn nhiều gỗ nhất thiên-hạ. Ngoài hai nơi ấy may ra cũng còn trông cậy được ít nhiều vào nước Gia-nã-đại châu Bắc-Mỹ với mấy cái đảo Pal-loật-tân, Bornéo và Papouasie nữa là cùng. Như thế thì chắc chẳng bao lâu toàn cả thế-giới sẽ lập phải cái nạn thiếu gỗ dùng vậy.

Nước ta ở vào nhiệt đới, rất thích hợp cho sự sinh-trưởng của loài cây, cho nên thường tự đinh lim sẵn tâu là những thứ thiết-mộc rất qui cho việc công-ác, hạ chi những thứ thảo-mộc dùng vào các việc kỹ-nghệ chế-tạo, v. v., không một thứ cây nào là minh không giồng được. Minh đã ở vào nơi đệ giồng cây như thế, mà dân-thế minh lại rất thưa mà núi nhiều rừng: xứ Bắc-kỳ tự tỉnh Hưng-hóa đi thượng đã kể vào là đất đồng rừng, chiếu tự diện tích có đến tính ba phần là thuộc vào cao nguyên và sơn cước cả; còn xứ Trung-kỳ thì từ tỉnh Thanh-hóa nhẫn vào, qua Nghệ - an, Quảng-bình, Quảng-trị, Thừa-thiên, Quảng-nam, Quảng-ngãi, Bình-định, Phú-an, Khánh hòa, cho chí Bình thuận là một giải thuần những núi liền rừng xanh, đất đồng bằng đã cày cấy được chẳng qua chỉ còn loáng-thoáng một đôi chỗ; rặng núi Trường-sơn chạy suốt dọc xứ Trung-kỳ bình như một cái sống lưng ấn mình vào tận Bắc-bộ xứ Nam-kỳ.

Khí hậu đã tối rừng núi đã nhiều, mà nước mình lại ở kề ngay bờ bể, các sông chảy qua các nơi rừng núi mà ra bể thật là liền chi bỏ diệp rất nhiều, thì đường vận-tải tại càng tiện lợi lắm. Vì ta biết trữ hẳn cái lợi phá rừng đi, là biết bảo thủ tài bồi lấy các ngọn rừng của ta, thì chẳng những không khi nào lo phải chịu cái nạn thiếu gỗ dùng như các nước khác trong thế-giới, mà ta chính lại có thể trở lên là một cái kho gỗ vô cùng vô tận của tất cả hoàn-cầu, mối lợi ấy thật cũng không phải là nhỏ vậy.

Vũ-Giáp-Công

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy quán báo, nhớ-ta lại báo thì hiện rõ rằng vào đấy, và gửi theo hai tiền (0 $ 20) bằng tem cũng được) để chi tiền giấy quán khác

● Nếu ai không gửi tiền theo thì cứ để nguyên như cũ hoặc phải trả nộp bưu,

trăm đồng thì làm thế nào cũng sai it nhiều, vậy đến ngày sở Tài-chính soát lại xong, gửi cho các báo, thì bản-quán sẽ đăng lại để các nhà mua phiếu được rõ.

Bốn số sau này mỗi số được một nghìn đồng.

7.984	88.678	67 182 74.086

Hai mươi sáu số sau này mỗi số được 500 đồng.

67.708	120.211	112.880
89.473	86.649	82.015
88.893	112.986	116.957
119.813	121.728	95.879
8.418	120.052	44.040
47.642	49.222	55.124
73.648	66.187	90.628
26.614	46.511	47.988
12.797	72.012	

Một nghìn số sau này mỗi số được 100 đồng.

86.641	100.480	88.783	58.655
11.237	47.789	42.752	113 407
26.988	103.990	118.192	19 396
71.499	89 893	43.678	105.059
53.540	119.079	82.019	47 041
18.302	40.145	85.893	39 151
58.217	27.810	99.585	7 286
49 267	112.535	62.444	110 674
102.609	77 893	4.569	65 592
53.797	60.189	16.100	87.301
20 218	68.297	75.529	54 903
52.719	58.116	9.678	17.173
69.072	31.239	1.396	29.085
121.537	81.839	116 450	62.607
102.735	121.827	26.621	7 938
57.865	76.34	91.025	6 189
49.316	119.614	109 947	25 201
116.092	7.416	36.087	86.275
42.242	7.350	58.089	74.254
60.671	120.071	71.151	63.240
121 148	98.651	50.579	82.155
80.141	128.849	112.756	39.611
70 140	802	55 654	42.911
111 998	35.833	49 554	2.929
80.236	92.137	64.110	122 391
41.915	101.925	121.202	29.609
58.219	58.350	59.430	42.274
2.803	16.788	70.973	98 538
97.269	114.347	81.842	27.335
44.850	46.124	7 555	118.606
66 506	115.263	88.792	121.141
44 246	80.541	45.554	77.625
115 387	105.56	105 166	82.986
61.713	35.620	81.274	42.148
83.793	31.933	25 655	120.667
101.173	79.380	72 461	19.968
33.993	28.446	95.498	111 592
93.537	23.960	124 185	19.774
112.164	40.000	18 086	41.205
75 167	123 231	16.831	65.393
97 441	53.729	112.954	89.870
20 083	20.586	38.963	93 860
99 446	48.119	23.787	83.357
108 303	59 593	66.304	7.4885
54 638	32.519	76.815	521
31 318	42.916	101.367	113.712
63 513	65.732	35.980	60.762
68 201	15.341	70.480	41.193
28 071	86.882	17.448	24 901
105 432	24.236	61.174	47.310
52.484	98.366	81.673	119 843
120 425	114.399	25.703	80.634
71 381	75.963	83.760	18 147
11.755	1 2.942	13 689	91.173
797	72.076	21.162	19 420
40.180	97.978	76 543	87 672
16 447	15.506	69.203	115.039
61 450	56.376	109 839	85.095
24.108	9 306	50.510	64.453
30 848	117.101	46.447	74.029
133.103	10.860	34.411	72.037
21.288	31.360	49.589	112.409
70 112	96.942	45.677	4.235
55.087	51.479	15.885	17.757
58.897	18.671	99.785	103.362
2 313	52.088	85.447	7.068
120.931	29.696	64.367	115.298
64.345	12.521	95 328	90.292
66.150	51.793	82.726	77.107
104.868	79.068	113.410	12 875
46.631	116.646	38.982	90.346
84.384	14.523	69.309	1.090
105.768	54.175	60.179	54.378
44.412	95.986	90.734	117.160
110.441	67.134	72.693	47.940
50.856	116.510	51.372	69. 67
9.418	107.272	89.339	104.325
15.429	12.302	47.538	50.345
18.584	23.669	30.043	86.424
104.557	53.276	44.646	43.820
91.898	54.857	112.715	74.321
55.947	41.281	58.507	9.985
99.047	97.435	16.180	87.366
118 301	26.219	32.678	46.861
35.573	39.527	10.901	98.903
81.848	15.954	14.222	1.857
65.495	9.480	98 803	83.384
57.544	88 024	87.777	114.790
8.308	2.973	11.428	122.244
43.834	116.158	122.761	55.111
21.317	50.103	37.085	32.462
63.198	40.632	946	6.416
109.294	33.037	53.967	55.686
90.784	31.646	20.240	25.789
78 011	77.992	55.982	15.385
5.692	116.343	106 314	56.467
79.479	40.240	58.116	62.727
11.417	94.724	40 798	83.560

Tòa Thượng-thẩm

Giá bạc. — Kể từ ngày 1er Mars này, giá bạc ở kho Nhà nước định là 8 f. 50

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 1er Mars 1923* — 5 /. 58,65 — 4 /. 1918 61 60 — 5 /. 1915 1916 74,80 — 5/. 1920 88.65 — 6 /. 1920 87.15

Ngạch các quan cai-trị. — Quan cai-trị Bouchet bắt bạn ngồi mới ở Pháp sang thì nay mai sẽ đi Công-sứ Hải-dương thay quan Thanraud. Quan Công-sứ Lauthier tỉnh Lạng-sơn về qui quốc nghỉ thì quan Thanraud sẽ lên thay.

M. Giudicelli quan cai trị bạng ba mới có nghị-định bổ vào Nam-kỳ thì nay bổ đi làm chức chủ tỉnh Bắc-liêu.

M. Lagrèze quan phó cai-trị hạng nhất nay bổ làm chủ-sự phòng thứ ba (Nam-chính) tại tòa Pháp-chính phủ Toàn-quyền thay M. Giudicelli.

Máy bay lên Lạng-sơn. — Ba chiếc máy bay ở Bạch-mai lên Lạng-sơn hôm nọ thì đã trở về Hanoi ngày thứ ba.

Tòa án cai-trị — Tòa án cai-trị đến ngày thứ tư 7 Mars sẽ họp tại tòa án Hanoi, có quan cố-vấn Prénn chủ tọa.

CÓ ĐẤT MUỐN BÁN

Một khu đất tại bờ sông (Quai Clémenceau)ước độ 880 thước vuông, có cả xưởng ván hàng năm.

Ai muốn mua xin hỏi tại số 8, phố hàng Bát cũ (Rue Vieilles des Tasses) Hanoi.

3533

Thư từ gửi bằng vô-tuyến. — Trong một số báo trước bản-quán đã đăng cái lệ của sở Bưu-điện cho các tư-gia được gửi thư từ bằng vô-tuyến (radio-lettre) và đã chỉ cái cách gửi ấy thế nào rồi. Nay sở Bưu-điện lại mới định giá các thư từ gửi bằng vô-tuyến như sau này:

Các thư ấy thì người phải đề chữ radio-lettre và đưa cho sở Bưu-điện, sở Bưu-điện sẽ gửi ra nhà máy vô-tuyến để chuyển cho một nhà vô-tuyến khác rồi chép lại mà gửi đi cho người có tên ở ngoài bể thư ấy.

Thư từ bằng vô tuyến thì lòng văn phải làm cho rõ ràng và ngoài cái tiền tem gửi như thư thường thì phải chịu tiền vô-tuyến mỗi chữ theo giá như sau này:

Afrique Occidentale française	0 f	55
Equatoriale —	0	85
Madagascar	1	17
Côte française des Somalis	0	75
Indochine	1	46
Martinique	1	20
Guyane française	1	25

Mỗi cái thư kể cả chữ đề ngoài bì ít ra cũng phải tính là 20 chữ.

Kỳ thi cán-sự Lục lộ Đông-pháp. — Có như tin đưa thì các bài thi kỳ thi cán-sự Lục-lộ Đông-pháp (Agent voyer Indochinois) tại Hanoi, Huế và Saigon vừa rồi nay đã chấm xong rồi, Hanoi thì được 6 người trúng tuyển và ở Saigon thì được 2 người Còn ở Huế thì không có sĩ cả.

Vỉ đi xa mà bán

Một cái xe ô-tô hiệu « Renault » 2 cylindres, 8 mã-lực, chạy nhanh 55 kilomètres một giờ 2 chỗ ngồi và có cả ghế phụ đàng trước và ghế phụ đàng sau. Còn cực kỳ tốt.

Hỏi tại bản quán. 3543

Thi thư-ký vào sở Kinh-tế. — Đến ngày thứ hai 26 Mars này hồi 8 giờ sáng tại Hanoi sẽ mở một kỳ thi tuyển thư-ký tập sự vào sở Kinh-tế.

Những người tinh nguyện ứng thi phải đệ đơn vào sở Kinh-tế ba ngày trước hôm thi và đính theo những giấy cần cước và một bản sao cái bằng Thành-chung hoặc bằng Cao đẳng tiểu học Tây (Brevet d'Enseignement primaire supérieur).

Đường đi Hòa-bình. — Cái cầu ở kilomètre 35 đường Hòa-bình hiện nay đương chữa nên xe-hơi khi chạy qua trên vẫn bắt giấm, phải đi thong thả và cẩn thận, chữa độ ba tháng mới xong.

Tòa Thượng-thẩm

— Sáng hôm nay Tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này:

Tiếc ăn mạng ở làng Yên-thành. — Về việc cướp tiền thuế giết người trâm bên đọc đèn là Hoàng-văn-Tuy ở làng Yên-thành bên kia bến đò Mai-lĩnh thuộc về tỉnh Hà-đông mà bản quán đã đăng trong số báo hôm 10 Février thì nay Tòa Thượng-thẩm tuyên án tăng tội tên Hồ-xuân-Viễn trước bị 15 năm khổ sai nay lên khổ sai chung thân và tên Hồ-xuân-Khán, Hồ-xuân-Hoạt trước mỗi tên bị 10 năm khổ sai nay tăng lên mỗi tên 15 năm khổ sai.

Vì mấy con cá mất một nhân mạng. — Tên Nguyễn-văn-Chính tức Cơ cùng với một người làng tranh nhau *mấy con cá cải nhau về đánh nhau* Tên Chính cầm gậy đánh người ấy bị thương rồi chết. Tòa Nam-án tỉnh Vĩnh-yên phạt tên Chính 3 năm khổ sai. Tòa Thượng-thẩm giảm tội cho tên ấy xuống 2 năm tù

Bán quốc trái của công-dân. — Tên Trịnh-hữu-Trường là lý trưởng ở một làng thuộc về huyện Kim-động nhận giữ những phiếu quốc-trái của làng. Khi kỳ-dịch hỏi đến thì tên lý nói để ở nhà mối xóng làm mất mất cả, nhưng không chịu đền trả đàn. Đến lúc đàn làng đi thưa quan xét ra thì là tên lý bán phiếu tư tiêu, chứ không phải mất mối xóng. Tòa Nam-án tỉnh Hưng-yên phạt tên Trường 6 tháng tù án treo, 100 đồng và bắt phải bồi 252 $ 80 trả dân. Tòa Thượng thẩm y án.

Hành hung. — Vì một chuyện bất bình, tên Phạm-v Thoật cãi nhau với một người rồi sai con cháu là lê én Phạm-Tâm, Phạm-Quyền, Phạm-v An, Phạm-v Thành, Phạm-Thân, và Phạm-hị Nhâm, cầm dao gánh sâm lại đánh người ấy bị thương. Tòa Nam-án tỉnh Nam-định phạt lê tên Toạt mỗi tên 2 đồng. Tòa Thượng-thẩm tăng phạt tên Thoật lên 10 đồng, tên Tâm, tên Quyền mỗi tên lên 15 ngày tù và những tên khác mỗi tên lên 5 đồng.

Còn nhiều việc nữa phiên tòa hôm nay chưa đang xét.

Bóng đèn điện 1/2 Watt

Thứ bóng đèn này dưới to mà tròn, thắp sáng mà tốn ít điện.

1/2 Watt có thứ 600, 100, 50 bougies.

Monowatt có thứ 50, 32, 25 bougies.

Hiệu **QUẢNG-HƯNG-LONG** *ở phố Hàng Bồ, Hanoi, mới buôn sang, mời các Quí-khách đến mua mau kẻo hết. Giá tính rất hạ.*

3514

Chống án.

— Tên Ngô-vi-Bách, phải tòa Thượng-thẩm tăng phạt về việc đọa nạt Mme Thuận-Thành để lấy tiền, mà trong báo đã nói trước, thì ngày hôm qua đã chống án về tòa Bắc-án bên Pháp.

Sự khó chịu về bọn cu-lị ga. — Độ này cứ chuyến xe hỏa ở các nơi về có một bọn cu-li ở ngoài, lấy vé 4 xu vào trong ga thấy hành khách nào mang theo đồ đạc hay hàng hóa gì xem ra nặng thì chúng chạy đến giật ngay lấy vừa đi vừa nói rằng để mang ra ngoài chẳng nói gì đến công xá cả. Nếu người nào không nhanh thì mất cả đồ đạc hàng-hóa. Mà người nào theo kịp được ra ngoài thì bọn lấy lại đồi tiền công mang một cách đất lị lắng. Hành-khách nhiều người lấy làm ta thán lắm, vậy mong rằng có Cảm ta và nhà ta-ga nên cấm hẳn bọn nó đi, vì ở nhà ta ga xưa nay vẫn có cu-li riêng để mang đồ hành lý rồi.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt-quí ông nào mua thì gửi tiền cho hẳ không để giữa gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. — Hoa bồ thì tính từ tháng hoặc năng một tháng thì trở đi thôi hạn.

Ai có giấy quốc-trái bắt cứ năm nào, hạ, giấy trái-phiếu riêng của các hội Công-thương mà nay muốn bán thì xin đem lại hiệu Đức-long, ở số 90, phố Mã-mây, Hanoi, chẳm-chước theo thời-giá, mua bán phải chăng.

Qui-khách ai có thứ hàng gì ế không có chỗ bán, xin cứ đem lại hiệu Đức-long, ở số 90, phố Mã-mây, Hanoi, hiệu sẽ chẳm-chước theo thời-giá, mua bán phải chăng.

Sở Vô-tuyến điện Bạch-mai. — Trong tháng Février 1923 sở Vô-tuyến Bạch mai tiếp được 4630 tiếng, và gửi đi 17 927 tiếng. Nhận được và gửi đi cả thảy là 64 557 tiếng.

Cần người dạy học. — Cần một người dạy học từ tử 26 đến 30 tuổi, có bằng Thành-chung trở lên, có thể dạy được cả Pháp-văn và Hán-văn, để dạy học trò con cái ở riêng từng nhà từng đám đều nhau ba ngày tết thì hết thảy sang hèn giàu nghèo đều thích đối phảo cả.

Ở, thì rằng người giàu có nhà ngói cũng gạch, người ta đã phải để đành, chớ như người nhà gianh vách nát, công nọ lươn bươn, ăn tiêu thiếu thốn, mà ba ngày tết họ cố mua lấy được cái vui vẻ trong ba ngày tết, thì còn là riêng từng nhà từng đám đều như ba ngày tết thì hết thảy sang hèn giàu nghèo đều thích đối phảo cả.

Ở, thì rằng người giàu có nhà ngói cũng gạch, người ta đã phải để đành, chớ như người nhà gianh vách nát, công nọ lươn bươn, ăn tiêu thiếu thốn, mà ba ngày tết họ cố mua lấy được cái vui vẻ trong ba ngày tết, thì còn là riêng từng nhà từng đám đều như ba ngày tết thì hết thảy sang hèn giàu nghèo đều thích đối phảo cả.

Ở, thì rằng người giàu có nhà ngói cũng gạch, người ta đã phải để đành, chớ như người nhà gianh vách nát, công nọ lươn bươn, ăn tiêu thiếu thốn, mà ba ngày tết họ cố mua lấy được cái vui vẻ trong ba ngày tết, thì còn là riêng từng nhà từng đám đều như ba ngày tết thì hết thảy sang hèn giàu nghèo đều thích đối phảo cả.

đứa ăn cướp đánh hại vợ chồng rồi lấy mất 10 đồng bạc và các lễ vật xong rồi lại lột mất cả quần áo của người ta. Nghe đâu đứa đầu đảng đám ấy lại là một tên trương-tuần ở làng Thuyên-quan.

Phạm-đình-Hân lại cảo

CYCLISTES!
Voulez-vous une machine Robuste Légère Elégante
CÁC CUỘC ĐI XEM
SĂN-NHIÊN
Tối thứ năm 28 Février 1923

bán-biệu xin bẻ sức có-vũ mua bán giùm cho bằng được như ý các ngài.

ĐỨC-LONG-HIỆU
Cửa-bạch

2046

Người ta cần dùng nhiều thợ và coolis để làm việc tại mỏ than Đông-triều.

Hỏi tại : Uông-bí ở Quảng-yên ; số 2, phố Francis-Garnier, Haiphong. Ở Thái-bình và Nam định thì hỏi viên thay quyền cho bản-hội. 3538

HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN :

Chữa bệnh đau ngực, rau phổi, ho khan, bổ-tỳ-vị, vân vân ; người ta thường mắc phải trong mùa này.

Thứ dầu nguyên : 1$,75 một lít-re, 0$,30 một nửa lít-re.
viên : 0$,90 một lọ, dùng trong được 12 ngày.

Bán tại Hiệu Bào chế MONTÈS, số 54, phố Tràng tiền, Hanoi.

Bộ này tiết giới thay đổi thất thường có nhiều người ốm!

Nhất là bệnh Grippe (sốt-ho-cúm). Đau khắp cả thân-thể, rức đầu sốt nọc, đau cổ họng, đau ngực ; nếu không biết cách chữa những chứng ấy thì chết người như bỡn ! Nếu ai phải bệnh ấy, nên đến Bản-hiệu hoặc gửi thơ mua 6 viên CACHETS ANTIGRIPPE. Giá bán 0$,80 một lọ, uống trong 24 giờ sẽ thấy khỏi bệnh. Thuốc này đã cứu được vô số người ! Ai đã biết công-hiệu là thần-hiệu.

Bán tại Hiệu Bào chế MONTÈS, số 54, phố Tràng tiền, Hanoi.

Chết đường. — Có một người đàn ông chừng là hành-khất độ bốn mươi tuổi, không biết cần do bệnh gì mà chết tại gốc gạo thuộc địa phận làng Cao-du. Xem chừng chết đã lâu mà ở đâu đem lại địa phận ấy gần làng Ngọc-thép và Phú-thọ, minh mấy người ấy không có thương tích gì, quan trên đã phái người đi khám-nghiệm, rồi giao cho lý trưởng làng Cao-du đem tống táng.

SƠN-LA

Thuyên chuyển. — M. Ng-quang-Mùi khán-hộ ở chân Mai-sơn có nghị-định đổi về trung-châu. Hôm 16 Février đã thượng-lộ. M. Mùi ở đây đã hai năm. việc thuốc thang đối với những người đau ở đây rất là chăm chỉ. Bởi vậy được tin thuyên-chuyển này ai cũng tiếc mến. M. K. lai cảo

NAM-ĐỊNH

Cái tai hại về cái sinh đốt pháo của người mình. — Cứ năm năm xong ba ngày tết nguyên-đán rồi, thì trong báo chương thường thấy đăng những tin cháy nhà hại của vì đốt pháo ; ấy cũng bởi người mình cho tiếng pháo là một tiếng bi-lạp-chi thanh, cho nên trong việc quan hôn tang tế đều dùng pháo cả, nhưng đó không có việc lắm, có hai người tử tế cần thận giới thiệu để đẩy hai đứa trẻ học— Ấn ở Tiền tại nhà cái, lương ngoài rất hậu — Hoặc viết thư hoặc đến hỏi M. Tiến số nhà 12 phố hàng Cót (rue Takou) Ha-noi.

Ăn đánh nhau. — Ng-đình-Nuôi 27 tuổi và Ng-v-Tài 19 tuổi đều làm thợ mộc ở bàng Quat số 67, can ăn phạt mỗi người phải một ngày tù và tội đánh người bị thương, nay đã phải bắt để tống giam.

Ăn-cắp. — Lương-v-Xuyên là cu-li quán làng Hoàng-xá huyện Thanh-tri (Hà đông) can ăn hai tháng tù và tội ăn cắp đã phải tống giam.

LẠI VỀ PHỐ CŨ

Bản-hiệu vì sự tu tạo nên tạm trở tại số nhà 17, phố hàng Giấy. Nay việc công-tác đã thành, trở lại Ferrier này, bản-hiệu lại thuyên-về phố Cầu-gỗ Rue du Pont en Bois) số 8 và 88.

Các quý-khách có phiếu Quốc-trái muốn sơn sẽ lại xin cứ viết và gửi kèo lắm.

ĐỒNG-KHÊ, LÊ-ĐÌNH CẨN
86, 88, Rue du Pont en Bois, Hanoi
Cửa-bạch

Cần người làm việc

Cần dùng thợ may hoặc may ngày ở hiệu, hoặc nhân quần áo đem về nhà may cũng được.

Hỏi tại hiệu Moreau, số 23, đường Henri Rivière, Hanoi. 3541

Đến nhà chớp bóng PALACE mà xem chiếu bóng hội thi đèn, và pháo thăng thiên trong chuyện « Cái áo phủ ngoài không làm nên thầy tu ».

NHÀ DƯỚI CHO THUÊ

Nhà ở phố hàng Trống, số 82 Giá 100 đồng bạc một tháng.

Hỏi tại « Hôtel des Colonies »

Cần thợ thực giỏi

1° Thợ bịt móng ngựa.
2° Thợ đóng xe ;
3° Thợ sơn.

Hỏi tại hiệu « Le Milon-Pelissier Roux et Picard, Successeurs, Haiphong ». 3542

VIỆC BẮC-KỲ

PHÚ-THỌ

Mất trộm. — Đêm hôm thứ bảy rạng sáng chủ-nhật vừa rồi kẻ trộm trèo tường vào nhà một người ở phố Cao-du tên là Giám lấy trộm một cái đỉnh đồng, một bị thuốc lào và nhiều quần áo mặc tết, mỗi hộ đều có khoảng vàng, chúng là các thứ đồ vật giá đáng tết cả là ngót hai trăm bạc.

* * *

Chết đường. — Có một người đàn ông chừng là hành-khất độ bốn mươi tuổi, không biết cần do bệnh gì mà chết tại gốc gạo thuộc địa phận làng Cao-du Xem chừng chết đã lâu mà ở đâu đem lại địa phận ấy gần làng Ngọc-thép và Phú-thọ, minh mấy người ấy không có thương tích gì, quan trên đã phái người đi khám-nghiệm, rồi giao cho lý trưởng làng Cao-du đem tống táng.

SƠN-LA

Thuyên chuyển — M. Ng-quang-Mùi khán-hộ ở chân Mai-sơn có nghị-định đổi về trung-châu. Hôm 16 Février đã thượng-lộ. M. Mùi ở đây đã hai năm. việc thuốc thang đối với những người đau ở đây rất là chăm chỉ. Bởi vậy được tin thuyên-chuyển này ai cũng tiếc mến. M. K. lai cảo

NAM-ĐỊNH

Cái tai hại về cái sinh đốt pháo của người mình. — Cứ năm năm xong ba ngày tết nguyên-đán rồi, thì trong báo chương thường thấy đăng những tin cháy nhà hại của vì đốt pháo ; ấy cũng bởi người mình cho tiếng pháo là một tiếng bi-lạp-chi thanh, cho nên trong việc quan hôn tang tế đều dùng pháo cả, nhưng đó không có việc lắm, có hai người tử tế cần thận giới thiệu để đẩy hai đứa trẻ học— Ấn ở Tiền tại nhà cái, lương ngoài rất hậu — Hoặc viết thư hoặc đến hỏi M. Tiến số nhà 12 phố hàng Cót (rue Takou) Ha-noi.

Ăn đánh nhau. — Ng-đình-Nuôi 27 tuổi và Ng-v-Tài 19 tuổi đều làm thợ mộc ở bàng Quat số 67, can ăn phạt mỗi người phải một ngày tù và tội đánh người bị thương, nay đã phải bắt để tống giam.

Ăn-cắp. — Lương-v-Xuyên là cu-li quán làng Hoàng-xá huyện Thanh-tri (Hà đông) can ăn hai tháng tù và tội ăn cắp đã phải tống giam.

Ấy cái hại cháy nhà vì đốt pháo như thế mà người mình vẫn chưa tỉnh ngộ. Vậy cũng nhân cái tai hại về sự bỏ hoạn này mà bí-nhân nước ao rằng : những nhà báo-trường trong phố nên đứng lên xin phép quan trên mà dụng lấy cái hội cứu hỏa toàn phố, chỉ làm điều nước mỗi nhà phải đóng tiền hay công tế ăn họp chỉ hết, chỉ làm điều nước mỗi nhà một cái thùng xách nước bằng vải, cần nhà nào thích dấu hiệu riêng của nhà ấy. cốt để sau khi cứu hỏa rồi, điểm những thùng ấy, kẻ thiếu cái nào thì làm biên bản trình quan trên để nghị phạt. Những thùng ấy khi đi chữa thì xách nguy nước ở nhà ấy đem đi, để liện cho sự cứu hỏa kéo có nơi phải hỏa lại xa sông ngòi ao lạch thì dẫu có người cũng đành thúc thủ vô sách và mười nhà một cái cu liền, một cái thang, còn ống thụt thì càng nhiều càng hay. Lại còn có một điều nữa cũng nên nước ao là quan trên xét cho trong thành phố phố nào nhiều nhà lá, Nhà-nước cho vài cái vòi rồng, để tại ngay bóp phố ấy, để phòng khi có sự hỏa tai xảy ra thì người hàng phố đến lấy mà đi chữa ngay thì tiện hơn là đi báo bóp chính và trại khố-xanh đem được vòi rồng đến thì sự thiệt hại đã khá rồi. Và xin quan trên năm nào ba ngày tết sắn mưa thì tây ý bỏ đốt pháo, còn năm nào trong năm năng nhiều mà ba ngày tết lại không mưa như cuối năm ngoái với đầu năm nay thì xin quan trên cấm hẳn những nhà lá không được đốt pháo thì đỡ lo cho dân ở nhà lá một điều nhất về sự hỏa hoạn.

Xem như trong Trung-kỳ cứ đến mùa lắm gió nam thì quan trên có lệ cấm sau khi thổi nếu ăn rồi không được phép để một tí lửa nào trong bếp, cả những người đi đường hút thuốc lá không được ném tàn điếm ở ngoài đường, nếu ai trái phép thì bị phải phạt. Lại như các nhà hát nhà hội lớn có công việc gì, phải giăng nhiều đèn điện cũng phải năm bảy cái máy rồng châu vào để phòng sự hỏa tai xảy ra. Như vậy thì nước ao rằng những lời hẹp hòi của bí-nhân này sẽ có ngày công-hiệu.

Phùng-Văn

THÁI-BÌNH

Hết kẻ gian phi. — Chợ làng Trung-liệt độ này buôn bán sầm nắt lắm vì rằng tên đầu đảng là Trần-quang-Bách và tên Tảo tên Hán ăn cướp gần tỉnh-Tết mất 15 p. bước ở trong mình thì nay đã bị cả rồi. Nay quan trên ra sức trừng-trị bọn cướp thì đảng khác không dám tự do như trước nữa. Cả chợ các bạn buôn đều lấy làm mừng lắm.

Vào nhỏ ra to. — Đêm 29 rạng ngày 30 tháng chạp, có ba bốn đứa vào nhà tên Chim, đầu ngọ, ở làng Trung-liệt, đang giết lợn để đem chợ bán tết, bọn gian sấn vào đánh và trói vợ con người ta rồi vác cái tràng hoa lợn và một cái nồi luộc lợn, lại giật mất một cái bao đa trong có 4 p.50. Xong rồi lại đánh khỏ chỗ đỡ máu toạc mặt và mình mẩy thâm tím cả, mà việc này sự nằm bết tết đến, song nằm mồi không biết tổng lý để trình quan chưa mà chưa thấy xét hỏi gì cả Dân trong làng lấy làm mong mỏi lắm.

Cướp đường. — Ngày mồng 5 tết làng Trung-liệt có 2 vợ chồng nhà kia mới lấy nhau đưa về lễ từ-đường và đem đồ lễ rượu cau và 10 p. về nộp cheo ở bên nhà vợ, đến làng Trùng-hoài thuộc huyện Thanh-quan, tỉnh Thái bình đi giữa đường gặp bốn

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Chó dại. — Hồi 7 giờ sáng hôm 22 Février có một con chó đen hóa dại, nó chạy khắp trong thành, rồi chạy vào trong đinh quan Bố, khi ấy có cậu con ngài tên là Tiếu lên 9 tuổi, đương ngồi chơi ở ghế bị nó nhảy tổ lại mà cắn phải mất mấy răng vào ở bàn tay. Khi ấy bà hoàn lên thì lính đuổi theo đánh chết ngay được con chó ấy. Con chó đem xuống sở thú-y mổ khám thì xét ra thật là chó dại, nên quan Thày thuốc đã cho giấy đưa cậu bé ra Hanoi mà điều trị.

Bệnh quai-bị. — Độ này lại có chứng bệnh lên quai-bị, hiện nay ở trường Pháp-Việt đã có mấy cậu học sinh mắc phải và đã đem cho nằm tại nhà thương.

Bệnh quai-bị là một thứ bệnh hay lây mà lây chóng lắm, như một nhà mà một người mắc phải nếu không biết để người đau nằm riêng ra, thì cả nhà đều bị lây hết.

TOURANE

Thời tiết. — Từ hôm mồng 5, khí hậu đã chuyển đổi ra xuân, mát mẻ dễ chịu lắm, các nhà nông pha rất là vui vẻ trong lòng, tuy chưa có mưa, mà được cái im trời thì ruộng lúa cũng đỡ khô đói chút. Có lẽ trong chốn hương thôn đến mấy hôm nay người ta mới biết rõ thời tiết chơi xuân, chớ như mấy ngày mồng một mồng hai, thì lắm nơi còn nghe tiếng tát nước ra-rả.

Cách ăn chơi. — Tết năm nay, người ta ăn chơi phong lưu lắm, mãi đến hạ nêu rồi, mà chưa thấy mấy nơi mở cửa hàng. Còn có bạc, thì bài chòi rao suốt bảy ngày, cả đến ban đêm cũng còn lắm nơi đánh trống đốt pháo. Trông quang cảnh mấy ngày tết thực là vui vẻ sung sướng vô hạn.

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương khoa đệ nhất đẳng Bác-sĩ bệnh-viện Nguyên nhiệm về ngoại khoa tại bệnh viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said Ai cập Huế

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32, giây nói số 236

3018.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí khách xem báo thấy có tăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà làm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ nay đã có lăng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

祥和裕

YU-WO-TSEONG

Grands magasins de soieries
VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266

Có nhiều các quí khách các tỉnh mới thư về hỏi tổng khautilleurs nơi hiệu mua hàng tận. Vậy bản-hiệu xin trình để các ngài biết rằng hàng bản-hiệu nhượng chỉ xác thực hàng tận nhà lụa, nhiều được, thường hai và các thứ kỷ niệm, v. v. có bán các thứ hàng Bắc kỳ như là lãnh, nhiễu, lĩnh, the, hàng quế, v. v. và các thứ hàng Saigon như là Taffetas, lĩnh, trên, cẩm chiên, lương, v. v. Những hàng này nếu hiệu bán buôn cả, hay bé nên hoàn có ở bán tại, hoặc mua nhiều sẽ dùng thì bản hiệu mới bán, chớ không bán lẻ tổng do, tổng nhàng, tổng thường mà không có khautilleurs bán cả. Quí khách xa có tổng hợ có thì gửi thư hỏi giá hàng, bản hiệu sẽ có catalogue khai giá các thứ hàng để gửi hầu các ngài có mua để mà gửi thư mua.

Có nhiều hiệu khác mua nhiều cần bản-hiệu đem về lại gửi giấy hiệu khác mua, làm cho phiền giá trị nhiều cần bản hiệu đi. Vậy ngài nào mua nhiều nên nhờ ở mua ở đâu gửi về đến bản hiệu đóng, ấy là nhiều khách hiệu, nên như có giấy gửi về ngoài thì không kể tới.

Nay mới có nhiều các thứ hàng tân mới sang, đẹp lắm, tôi lắm mà giá thật rất phải chăng, như là : các thứ nhiễu tứ-quí ngắt hiệu các nước, các thứ nhiễu to quí ngắt hiệu các nước và các thứ lụa gấm trong « Đại-Đồng » của thợ kỹ nhà « Đại-Đồng » tôn là bản hiệu để các nơi hiệu nên nhanh mà mua qui khách quang cố

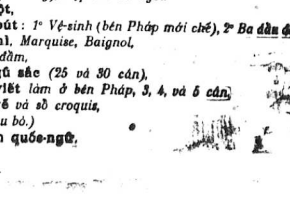
TE WO TSEONG

SOCIÉTÉ FRANÇAISE
DES
Couleurs & Peintures Métalliques "STANDARD"
JULIEN & FORTIN

Cửa hàng và nhà giấy tại Số 8, đường Gia-Long
Giây nói số 330

Chế-tạo đủ các thứ sơn để sơn nhà cửa, đồ đạc, vân vân.
Thứ sơn hiệu « STANDARD » là thứ sơn tốt nhất hạng, mầu thực bền mà giá lại hạ hơn cả.
Có giá riêng tính chăm-chước cho các nhà thầu-khoán và buôn lại
2063

KÍNH KIỂU MỚI

Thứ Kính này deo vừng mắt, giống sinh đẹp, chất kim trong

Gọng vàng . . . . 8 $ 00 cả cước.
Gọng bạch kim. . . 2 . 50 —
Mùi là Cam và đen.

Bán tại:
TONG-YUNE-TAI
49, Phố Hàng Ngang. — HANOI
2049

HIỆU ÍCH-KÝ
Ở Hà-nội, Phố Hàng Giấy, số 58

Mở đã hơn hai mươi năm bán các thứ sách học chữ Pháp, chữ Quốc-ngữ, các thứ chuyện ta và giấy, bút, mực.

Buôn ở bên Tây, hàng tốt, giá rẻ, buôn bán thực thà dâu cũng biết.

Hiệu có nhiều những thứ này :

1° **Ngòi bút** : *Militaire (răng cưa), Renommée (cánh tiên), Insomparable (vô song), Hộp bút 12 ngòi.*
2° **Mực bột,**
3° **Quản bút** : *1° Vệ-sinh (bén Pháp mới chế),* 2° Ba đầu ăn.
4° **Bút chì**, *Marquise, Baignol,*
5° **Sổ Bà đầm,**
6° **Bìa ngũ sắc** *(25 và 30 cán),*
7° **Giấy viết** *làm ở bên Pháp, 3, 4, và 5 cân,*
8° **Giấy vẽ** *và sổ croquis,*
9° **Tây** *(dầu bò.)*
10° **Chuyện quốc-ngữ,**

MỚI XONG

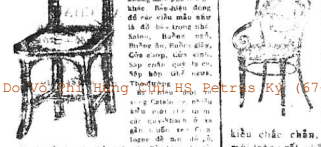
NAM-HƯNG-THÀNH
15, Rue des Cuirs, 18
(Phố tráng-Hòm)
HANOI

HOTEL DES COLONIES
HANOI
Chủ nhà số 82, phố hàng Trống

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu gan cá thu-viên

Thường thường tôi thấy nhiều người bệnh dùng dầu gan cá thu nước kén không vào mồm được, hay hồi khó chịu, cho nên thường bỏ không chữa được, mình hồi ấy mà phải bỏ không dùng thuốc

Do Võ Văn Hằng - VHS, Petrus Ký (67-71), hướng dẫn Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. Tải nhiều sách hơn tại Cộng Đồng Chia Sẻ Sách Cũ (Group FB)

aîn có viết thư cho Bản hiệu thì Bản hiệu sẽ gửi ngay đến tận nơi các quý-khách ở rất hiểu-kỳ, kỉ-lưỡng xem, các quý-khách có viết thư xin đánh-dấu gì thêm vào Catalogue để gửi đến và để tiện lợi-ích đi gửi nữa.

LƯU-BÁ-VI, Propriétaire
VĨNH-XƯƠNG
35, Rue Pellerin, ancien hôtel Lemire — Hanoi
2081 — Téléphone N° 218

trắp, quả, vân vân. Các thứ đồ nét như: bình phi, câu đi, cuốn thư cũng các thứ tranh cảnh bằng sơn vẽ vào kính hay thứ ghế bàn uốn bằng song làm đúng kiểu chắc chắn, cẩn thận sơn bền mãi trông rất nhã.

Bản hiệu hay sơn và bán lẻ; Lại có bán sẵn các thứ hàng Saigon hàng tốt, hàng sơn các nơi.

Các quý khách ở xa muốn mua, gửi giấy về bản-hiệu xin tính giá phải chăng và gửi hàng theo cách lĩnh hóa giao ngân (Contre remboursement)

Xin các quý khách chiếu cố.

2087

Giá bứa ăn như sau này:
Có rượu. . . 1$20
Không — . . . 0 90
3531

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM »
Hà-nội, ở phố hàng Trống
Chủ-nhật, thứ năm sau cũng có bán từ tám giờ sáng.

Khi cần dùng đến thuốc ho, thuốc cảm, thuốc sổ, thuốc bổ, thuốc chữa bệnh đàn bà, thuốc chữa bệnh trẻ con, thuốc chữa bệnh ngoài da, thuốc chữa bệnh lậu, thuốc chữa bệnh tê thấp, thuốc chữa bệnh đau mắt, thuốc chữa bệnh đau răng, thuốc chữa bệnh đau bụng, thuốc chữa bệnh đau dạ dày, thuốc chữa bệnh đau gan, thuốc chữa bệnh đau thận, thuốc chữa bệnh đau bàng quang, thuốc chữa bệnh đau ruột, thuốc chữa bệnh đau tim, thuốc chữa bệnh đau phổi, thuốc chữa bệnh đau họng, thuốc chữa bệnh đau tai, thuốc chữa bệnh đau mũi